Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika (www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2316730_RegNr_2AT-24-891/2025

http://www.infolex.lt/tp/2316730

Administracinio nusižengimo byla Nr. 2AT-24-891/2025

Teisminio proceso Nr. 4-13-3-00080-2024-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 1.1.2; 12.30; 21.12.6

(S)

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2025 m. gegužės 26 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Eligijaus Gladučio (kolegijos pirmininkas), Aleno Piesliako ir Arūno Budrio (pranešėjas),

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pagal Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Teisės departamento Kauno administracinių bylų nagrinėjimo skyriaus vedėjo Irenijaus Kaluškevičiaus prašymą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ir ANK) 658 straipsnio 1 dalies 5 punktu, atnaujintą administracinio nusižengimo bylą.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Bylos esmė

1. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Institucija) 2024 m. birželio 26 d. nutarimu A. G. nubaustas pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį 600 Eur dydžio bauda su administracinio poveikio priemonėmis – teisės medžioti atėmimu trisdešimt šešiems mėnesiams ir optinio taikiklio, naktinio matymo prietaiso su adapteriu ir jungiamuoju žiedu konfiskavimu už tai, kad 2024 m. kovo 15 d. apie 18.40 val. Dainavos medžioklės ploto vienete, Druskininkėlių kaimo prieigose, medžiotojų būrelio „Dainava“ medžiotojo A. G. vairuotame automobilyje ant galinės sėdynės ne dėkle buvo rastas jam priklausantis medžioklinis ginklas su optiniu taikikliu ir ginklo apkaba su trimis šoviniais, o krepšyje – naktinio matymo prietaisas su adapteriu ir jungiamuoju žiedu, kuris tiko sujungti naktinio matymo prietaisą su A. G. priklausančio graižtvinio šautuvo optiniu taikikliu, tokiu būdu gaunant naktinį taikiklį. Tikrinimo metu A. G. dalyvavo bebrų medžioklėje. Šiais veiksmais A. G. pažeidė Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 258 „Dėl Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių 58.3.9 punkto (2022 m. rugsėjo 9 d. įsakymo redakcija) reikalavimus.

2. Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugsėjo 10 d. nutartimi administracinėn atsakomybėn patraukto A. G. skundas atmestas ir Institucijos 2024 m. birželio 26 d. nutarimas paliktas nepakeistas.

3. Kauno apygardos teismo 2024 m. lapkričio 7 d. nutarimu administracinėn atsakomybėn patraukto A. G. apeliacinis skundas tenkintas, Institucijos 2024 m. birželio 26 d. nutarimas ir Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugsėjo 10 d. nutartis panaikinti ir administracinio nusižengimo teisena A. G. pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį nutraukta.

4. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų atrankos kolegijos 2025 m. sausio 23 d. nutartimi Institucijos Teisės departamento Kauno administracinių bylų nagrinėjimo skyriaus vedėjo I. Kaluškevičiaus prašymas atnaujinti administracinio nusižengimo bylą dėl Kauno apygardos teismo 2024 m. lapkričio 7 d. nutarimo priimtas ir administracinio nusižengimo byla atnaujinta.

II. Prašymo atnaujinti administracinio nusižengimo bylą ir atsiliepimo į jį argumentai

5. Pareiškėjas prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2024 m. lapkričio 7 d. nutarimą ir palikti galioti Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugsėjo 10 d. nutartį. Pareiškėjas prašyme nurodo:

5.1. Apygardos teismas, nutraukdamas A. G. administracinio nusižengimo teiseną pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį, netinkamai aiškino ir taikė ANK 3 straipsnio 2 dalies nuostatas. Taip apygardos teismas padarė esminį materialiosios teisės pažeidimą, kuris turėjo įtakos neteisėtam nutarimui priimti.

5.2. Nusižengimo padarymo metu, t. y. 2024 m. kovo 15 d., galiojo Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių 58.3.9 punkto (2022 m. rugsėjo 9 d. įsakymo redakcija)

nuostatos, kurios draudė medžioti naudojant naktinius, lazerinius, termovizinius taikiklius ir jų priedus prie optinių taikiklių arba medžiojant turėti juos su savimi. Dėl to Institucija 2024 m. birželio 26 d. nutarimu už šio draudimo nesilaikymą (pažeidimą) A. G. pagrįstai nubaudė pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį. Nuo 2024 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo pakeitimai, kuriais leidžiama medžioklėje naudoti naktinius taikiklius ar jų priedus, pritvirtintus prie optinių taikiklių, medžiojant šernus, lapes, mangutus, paprastuosius meškėnus, kanadines audines, nutrijas ir ondatras (152 straipsnio 12 punktas). Pareiškėjo nuomone, šie pakeitimai nereiškia atsakomybės už galiojimo metu nustatytų reikalavimų pažeidimus panaikinimo ar švelninimo, kadangi buvo pakeistas ne atsakomybę nustatantis įstatymas, o specialios medžioklę reglamentuojančios taisyklės, už kurių nesilaikymą nustatyta atsakomybė ANK 290 straipsnio 5 dalyje.

5.3. Be to, įstatymų leidėjas nepanaikino draudimo medžioklėje naudoti ir turėti naktinius taikiklius, o tik nustatė išimtis, kai šis draudimas negalioja. Pareiškėjo vertinimu, šiuo teisės aktu išreikšta įstatymo leidėjo valia, numatant ir šio įstatymo teisinės galios veikimo pradžios konkretų laiką, t. y. nuo 2024 m. gegužės 1 d. Taigi, šiuo atveju tiek Institucija, tiek apylinkės teismas, vadovaudamiesi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojama praktika, pagrįstai nusprendė, kad įstatymas, nustatantis atsakomybę pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį, nebuvo panaikintas ar pakeistas (sušvelnintas) ir administracinį nusižengimą padariusio asmens teisinei padėčiai niekaip neturi įtakos (nešvelnina). Todėl šioje byloje nėra pagrindo taikyti ANK 3 straipsnio 2 dalies nuostatų.

5.4. Apygardos teismas nepagrįstai nesivadovavo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. balandžio 21 d. nutartyje administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-45-489/2022 suformuota teismų praktika dėl ANK 3 straipsnio 2 dalies nuostatų taikymo. Šiuo atveju apygardos teismas padarė nepagrįstą išvadą, kad pirmiau paminėta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis buvo priimta ne analogiškoje byloje ir kad jos aplinkybės, nors yra panašios, tačiau savo esme ir teisine prasme nėra analogiškos. Pažymėtina, kad minėtos Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos laikosi ir pats Kauno apygardos teismas, nagrinėdamas administracinio nusižengimo bylas (pvz., Kauno apygardos teismo nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-151-317/2023). Paminėtoje nutartyje Kauno apygardos teismas pagrįstai konstatavo, kad ANK 3 straipsnyje nėra nustatyta jokių išimčių, susijusių su padarytu administracinio nusižengimo pobūdžiu, nes šio straipsnio nuostatos reglamentuoja tik ANK galiojimo laiką, t. y. nustatytas bendras principas, kad pasikeitus nors vienai ANK normai, pagal ANK 3 straipsnio 2 dalį, švelninantis ar panaikinantis atsakomybę įstatymas, galiojęs iki jo pakeitimo, turi grįžtamąją galią, ir priešingai.

5.5. Atkreiptinas dėmesys, kad gyvūnai medžiojami Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių nustatyta tvarka, atsižvelgiant į populiacijų gausumą, geografinį paplitimą ir veisimosi greitį. Todėl sukuriant precedentą, kad šios nuostatos būtų vertinamos ne konkrečiam momentui ar laikotarpiui, kurį reglamentuoja konkretus teisės aktas (taisyklės, aprašas, sąlygos ar pan.), o jam pasikeitus, būtų sprendžiama apie atsakomybę pagal ANK aktualų straipsnį retrospektyviai. Akivaizdu, kad administracinėn atsakomybėn patrauktiems asmenims taip būtų sukurti nuolatiniai teisiniai lūkesčiai, t. y. sulaukti palankaus įstatymo (taisyklių ir kt.) pasikeitimo (panaikinimo) ir taip išvengti atsakomybės (baudos, specialiosios teisės atėmimo, nusižengimo įrankių, priemonių konfiskavimo), tai neabejotinai nuolat ne tik trikdytų gamtosaugos institucijų darbą, bet atskirais atvejais jį padarytų ir visiškai beprasmišką.

6. Asmuo, kuriam administracinio nusižengimo teisena nutraukta, A. G. atsiliepimu į pareiškėjo prašymą prašo jo netenkinti ir palikti galioti Kauno apygardos teismo 2024 m. lapkričio 7 d. nutarimą. Atsiliepime į prašymą nurodoma:

6.1. Apygardos teismas tinkamai išnagrinėjo administracinio nusižengimo bylą ir teisingai aiškino bei taikė ANK 3 straipsnio 2 dalies nuostatas. ANK 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad grįžtamąją galią turi įstatymas, ne tik švelninantis arba panaikinantis atsakomybę už administracinius nusižengimus, bet ir kitaip lengvinantis administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens ar asmens, kuriam paskirta, bet dar nebaigta vykdyti administracinė nuobauda, teisinę padėtį. Šioje byloje kaip tik ir susiklostė nurodyta asmens teisinę padėtį švelninanti situacija, kai buvo priimti Medžioklės įstatymo, o vėliau – ir Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių pakeitimai, kuriais buvo panaikintas draudimas medžioklės plotuose turėti naktinius taikiklius ir medžioti naudojant juos ar jų priedus. Teisės požiūriu nėra svarbu, kad minėtų pakeitimų priėmimo laikas yra vėlesnis nei A. G. inkriminuoto pažeidimo padarymo laikas. Priešingu atveju susidarytų teisės požiūriu negalima situacija, kai asmeniui taikoma atsakomybė už tai, kad medžioklės plotuose jis turėjo naktinį taikiklį, nors sprendimo priėmimo metu galiojantis teisinis reguliavimas tokio draudimo jau nenustatė.

6.2. Institucijos prašyme akcentuojama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. balandžio 21 d. nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-45-489/2022 šiuo atveju neturi precedento galios, kadangi ji buvo priimta ne analogiškos situacijos byloje, o sprendžiant asmens atsakomybės už Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu karantino laikotarpiu nustatytų ribojimų ir draudimų pažeidimus klausimą. Minėtoje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyje buvo išaiškinta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ panaikinimas nereiškia atsakomybės už jo galiojimo metu nustatytų reikalavimų pažeidimus panaikinimo ar švelninimo. Skirtingai nei nurodytoje byloje, šiuo atveju buvo priimtos ir įsiteisėjo ne tik poįstatyminio teisės akto – Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių, bet ir Medžioklės įstatymo pataisos, panaikinusios draudimą medžioklėje naudoti naktinius taikiklius ar jų priedus, pritvirtintus prie optinių taikiklių, medžiojant tam tikras gyvūnų rūšis. Taigi, akivaizdu, kad negali kilti atsakomybė už medžiojimą naudojantis Medžioklės įstatymu ir Medžioklės taisyklėmis leistinais prietaisais.

III. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo argumentai ir išvados

7. Institucijos Teisės departamento Kauno administracinių bylų nagrinėjimo skyriaus vedėjo I. Kaluškevičiaus prašymas atmestinas.

Dėl ANK 3 straipsnio 2 dalies taikymo

8. Prašyme atnaujinti administracinio nusižengimo bylą teigiama, kad apygardos teismas, nutraukdamas A. G. administracinio nusižengimo teiseną pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį, netinkamai aiškino ir taikė ANK 3 straipsnio 2 dalies nuostatas. Pareiškėjo nuomone, įstatymas, nustatantis atsakomybę pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį, nebuvo panaikintas ar pakeistas (sušvelnintas), todėl Medžioklės įstatymo pakeitimai administracinį nusižengimą padariusio asmens teisinei padėčiai neturi įtakos (jos nešvelnina). Šie pareiškėjo argumentai yra nepagrįsti.

9. ANK 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pagal šį kodeksą atsako fizinis asmuo, jeigu jo padaryta veika, už kurią šiame kodekse yra nustatyta tam tikra sankcija, buvo uždrausta tos

veikos padarymo metu galiojusiame teisės akte. ANK 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmuo, padaręs administracinį nusižengimą, atsako pagal įstatymus, galiojusius to nusižengimo padarymo metu. ANK 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad įstatymas, švelninantis ar panaikinantis atsakomybę už administracinius nusižengimus arba kitaip lengvinantis administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens ar asmens, kuriam paskirta, bet dar nebaigta vykdyti administracinė nuobauda, teisinę padėtį, turi grįžtamąją galią.

10. ANK 290 straipsnio 5 dalyje (2020 m. birželio 26 d. įstatymo redakcija, galiojusi nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2024 m. gegužės 1 d.) buvo nustatyta atsakomybė už medžiojimą draudžiamais įrankiais, priemonėmis, draudžiamais medžioklės būdais, nustatytais Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse. Tokiu būdu ANK 290 straipsnio 5 dalies dispozicija yra blanketinė ir atsakomybė pagal šį straipsnį kilo už jame nurodytų Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse įtvirtintų reikalavimų nevykdymą. Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių 58.3.9 punkte (2022 m. rugsėjo 9 d. įsakymo redakcija, galiojusi nuo 2022 m. rugsėjo 10 d. iki 2024 m. gegužės 2 d.) buvo nustatyta, kad draudžiama medžioti naudojant naktinius, lazerinius, termovizinius taikiklius ir jų priedus prie optinių taikiklių arba medžiojant turėti juos su savimi. Taigi, pagal šios normos formuluotę, asmuo pažeidžia nurodytą Taisyklių papunktį ir tais atvejais, kai jis medžioklės metu turi paminėtus taikiklius ir jų priedus prie optinių taikiklių. Būtent tokios aplinkybės šioje byloje ir buvo nustatytos, t. y. kad 2024 m. kovo 15 d. medžioklės metu A. G. su savimi (savo vairuotame automobilyje esančioje kuprinėje) turėjo naktinio matymo prietaisą su adapteriu ir jungiamuoju žiedu, kuris tiko sujungti naktinio matymo prietaisą su A. G. priklausančio graižtvinio šautuvo optiniu taikikliu, tokiu būdu gaunant naktinį taikiklį. Už tokius veiksmus A. G. Institucijos 2024 m. birželio 26 d. nutarimu buvo nubaustas pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį.

11. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2024 m. gegužės 1 d. įsigaliojo ANK 290 straipsnio 5 dalies pakeitimai, nustatant administracinę atsakomybę už medžiojimą Medžioklės įstatyme nurodytais draudžiamais įrankiais ir priemonėmis, taip pat Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse nustatytais draudžiamais medžioklės būdais. Taigi, tekste pasikeitė nuoroda į teisės aktus, už kurių reikalavimų nevykdymą kyla administracinė atsakomybė, ir šios normos dispozicija išdėstyta jau nebe viename, o dviejuose teisės aktuose. Draudžiami įrankiai ir priemonės apibrėžiami nebe aplinkos ministro tvirtinamame poįstatyminiame akte – Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse, o aukštesnės galios teisės akte – Medžioklės įstatyme. Šio įstatymo (2024 m. kovo 14 d. įstatymo redakcija, įsigaliojusi 2024 m. gegužės 1 d.) 151 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad draudžiama medžioklėje naudoti naktinius taikiklius ar jų priedus, pritvirtintus prie optinių taikiklių, išskyrus šio įstatymo 152 straipsnio 12 punkte nurodytas išimtis. Minėto įstatymo 152 straipsnio 12 punkte nustatyta, kad leidžiama medžioklėje naudoti naktinius taikiklius ar jų priedus, pritvirtintus prie optinių taikiklių, medžiojant šernus, lapes, mangutus, paprastuosius meškėnus, kanadines audines, nutrijas ir ondatras. Taigi, kaip pagrįstai nurodyta apygardos teismo nutarime, pagal šiuo metu esantį teisinį reglamentavimą nėra nustatyta administracinė atsakomybė už naktinių, lazerinių, termovizinių taikiklių ir jų priedų prie optinių taikiklių turėjimą medžioklės metu su savimi bei jų naudojimą medžiojant šernus, lapes, mangutus, paprastuosius meškėnus, kanadines audines, nutrijas ir ondatras. Be kita ko, apygardos teismas nustatė, kad byloje nėra jokių duomenų, kurie leistų daryti neabejotiną išvadą, jog A. G. 2024 m. kovo 15 d. vykusios medžioklės metu naudojo naktinį taikiklį ir medžiojo išimtinai tik Medžioklės įstatymo 152 straipsnio 12 punkte neišvardytus gyvūnus. Apygardos teismo nustatytos faktinės aplinkybės ir aptarti įstatymų – ANK ir Medžioklės įstatymo – pakeitimai suteikia pagrindą

daryti išvadą, kad už šioje byloje nustatytus A. G. veiksmus administracinė atsakomybė pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį buvo panaikinta.

12. Sutiktina su pareiškėjo argumentais, kad medžiojamieji gyvūnai medžiojami atsižvelgiant į populiacijų gausumą, geografinį paplitimą, veisimosi greitį ir kitas aplinkybes, kurios gali kisti, o atsižvelgiant į situacijos kaitą gali būti keičiamas ir medžioklės teisinis reguliavimas. Toks aiškinimas atitinka Medžioklės įstatymo 1 straipsnyje, 2 straipsnio 8, 9 dalyse įtvirtintą teisinį reguliavimą, pagal kurį Medžioklės įstatymas skirtas vienam iš medžiojamųjų gyvūnų apsaugos ir racionalaus naudojimo būdų – medžiojimui reguliuoti. Tačiau svarbu įvertinti tai, kad pagal galiojantį teisinį reguliavimą tiek veikos baudžiamumas, tiek baudžiamumo panaikinimas gali būti nustatyti tik įstatymu, o ne žemesnės galios teisės aktais. Pareiškėjo argumentai dėl retrospektyvaus teisinio reguliavimo (ne)taikymo galėtų būti atskirai vertinami ir nagrinėjami, jei būtų pakeisti tik medžioklę reglamentuojantys poįstatyminiai teisės aktai. Tačiau nagrinėjamu atveju pakeistas tiek ANK, tiek ir Medžioklės įstatymas. Priimant aptartus ANK 290 straipsnio 5 dalies ir Medžioklės įstatymo pakeitimus, jokių išimčių dėl šių įstatymų pakeitimų įsigaliojimo ir administracinės atsakomybės taikymo nenustatyta, todėl nagrinėjamu atveju turi būti taikoma ANK 3 straipsnio 2 dalis, be kita ko, nustatanti, kad įstatymas, panaikinantis atsakomybę už administracinius nusižengimus, turi grįžtamąją galią (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-16-719/2025). Taigi apygardos teismas, priimdamas 2024 m. lapkričio 7 d. nutarimą, ANK 3 straipsnio 2 dalį taikė tinkamai ir įstatymo reikalavimų nepažeidė.

13. Nors bylą nagrinėjanti teisėjų kolegija pritaria apygardos teismo išvadoms dėl ANK 3 straipsnio 2 dalies taikymo, vis dėlto ji negali sutikti su kai kuriais skundžiamo nutarimo motyvais dėl šios išvados.

13.1. Visų pirma, šioje byloje nagrinėjamu atveju neturi jokios reikšmės Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių pakeitimai ir nėra teisinio pagrindo daryti išvadą, kad kartu su Medžioklės įstatymo pakeitimais šiuo metu galiojantis šių taisyklių 58.3.9 punktas švelnina A. G. teisinę padėtį (apygardos teismo nutarimo 17 punktas). Kaip jau buvo paminėta, administracinė atsakomybė pagal ANK 290 straipsnio 5 dalį nustatyta už medžiojimą Medžioklės įstatyme, o ne Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse nurodytais draudžiamais įrankiais ir priemonėmis. Būtent aptarti ANK ir Medžioklės įstatymo, o ne Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių pakeitimai panaikino administracinę atsakomybę už šioje byloje nustatytus A. G. veiksmus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-16-719/2025). Tuo tarpu apygardos teismas į ANK pakeitimus neatkreipė dėmesio, nepagrįstai konstatuodamas, kad iš šio straipsnio dispozicijos ir sankcijos matyti, jog atsakomybė už šį nusižengimą nebuvo panaikinta ar sušvelninta (apygardos teismo nutarimo 12 punktas).

13.2. Antra, apygardos teismas šioje byloje nagrinėjamu atveju prieštaringai interpretavo teismų praktiką dėl ANK 3 straipsnio 2 dalies taikymo. Remdamasis Vilniaus apygardos teismo nutartimi administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-217-1058/2024 ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, aiškinant šiuo metu jau nebegaliojančio Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 8 straipsnio 2 dalį (apygardos teismo nutarimo 15 punktas), jis iš esmės konstatavo, kad tiek įstatymų, tiek ir poįstatyminių aktų pakeitimai, kurie švelnina administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens teisinę padėtį, turi grįžtamąją galią. Tuo tarpu naujausioje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje išaiškinta, kad ne visais atvejais atsakomybę švelninantys ar net naikinantys teisės aktų pakeitimai turi

grįžtamąją galią (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartys administracinių nusižengimų bylose Nr. 2AT-7-23-511/2022, 2AT-45-489/2022). Apygardos teismas pagrįstai konstatavo, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. balandžio 21 d. nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-45-489/2022 nėra precedentas šiai bylai, tačiau akcentuodamas tai, kad pastarojoje byloje buvo sprendžiamas administracinės atsakomybės klausimas, esant ekstremaliajai situacijai, kai Lietuvos Respublikos teritorijoje buvo paskelbtas karantinas siekiant suvaldyti COVID-19 infekcijos plitimą, neatkreipė dėmesio, kad šioje nutartyje konstatuota, jog ANK normų nustatyta atsakomybė už padarytą administracinį pažeidimą, nustatytą ANK 45 straipsnio 4 dalyje, nebuvo nei panaikinta, nei sušvelninta, nei kitaip nebuvo palengvinta pažeidėjos teisinė padėtis. Taigi esminis skirtumas tarp paminėtos nutarties ir šioje byloje nagrinėjamos situacijos yra tai, kad šioje byloje administracinė atsakomybė panaikinta įstatymais – ANK 290 straipsnio 5 dalies ir Medžioklės įstatymo pakeitimais, o paminėtoje nutartyje – poįstatyminiu aktu – Vyriausybės nutarimu. Kadangi ANK 3 straipsnio 2 dalyje yra įvardyta, kad grįžtamąją galią turi įstatymas (o ne bet koks kitas teisės aktas), ši norma be išlygų turėtų būti taikoma tik priimant įstatymą. Kitais atvejais turėtų būti sprendžiama atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes, į tai, ar poįstatyminis aktas turi įstatymu įtvirtintą pagrindą ir panašiai, kadangi ANK patvirtintas įstatymu, o poįstatyminiais teisės aktais realizuojamos įstatymo normos, tačiau poįstatyminiai teisės aktai negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-16-719/2025).

14. Taigi, nors apygardos teismo 2024 m. lapkričio 7 d. nutarime yra kai kurių motyvavimo trūkumų, tačiau atsižvelgiant į tai, kad esminių materialiosios ar proceso teisės pažeidimų, kurie apygardos teismui būtų sutrukdę priimti teisėtą ir pagrįstą sprendimą, nenustatyta, tenkinti pareiškėjo prašymą nėra teisinio pagrindo.

Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į išdėstytus argumentus ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 662 straipsnio 14 dalies 1 punktu,

n u t a r i a :

Palikti nepakeistą Kauno apygardos teismo 2024 m. lapkričio 7 d. nutarimą.

Teisėjai Eligijus Gladutis

Alenas Piesliakas

Arūnas Budrys